

ORSE

Observatorul Român
al Săraciei Energetice

Sărăcia energetică în România –
soluții de identificare la nivel local

Sărăcia/vulnerabilitatea energetică

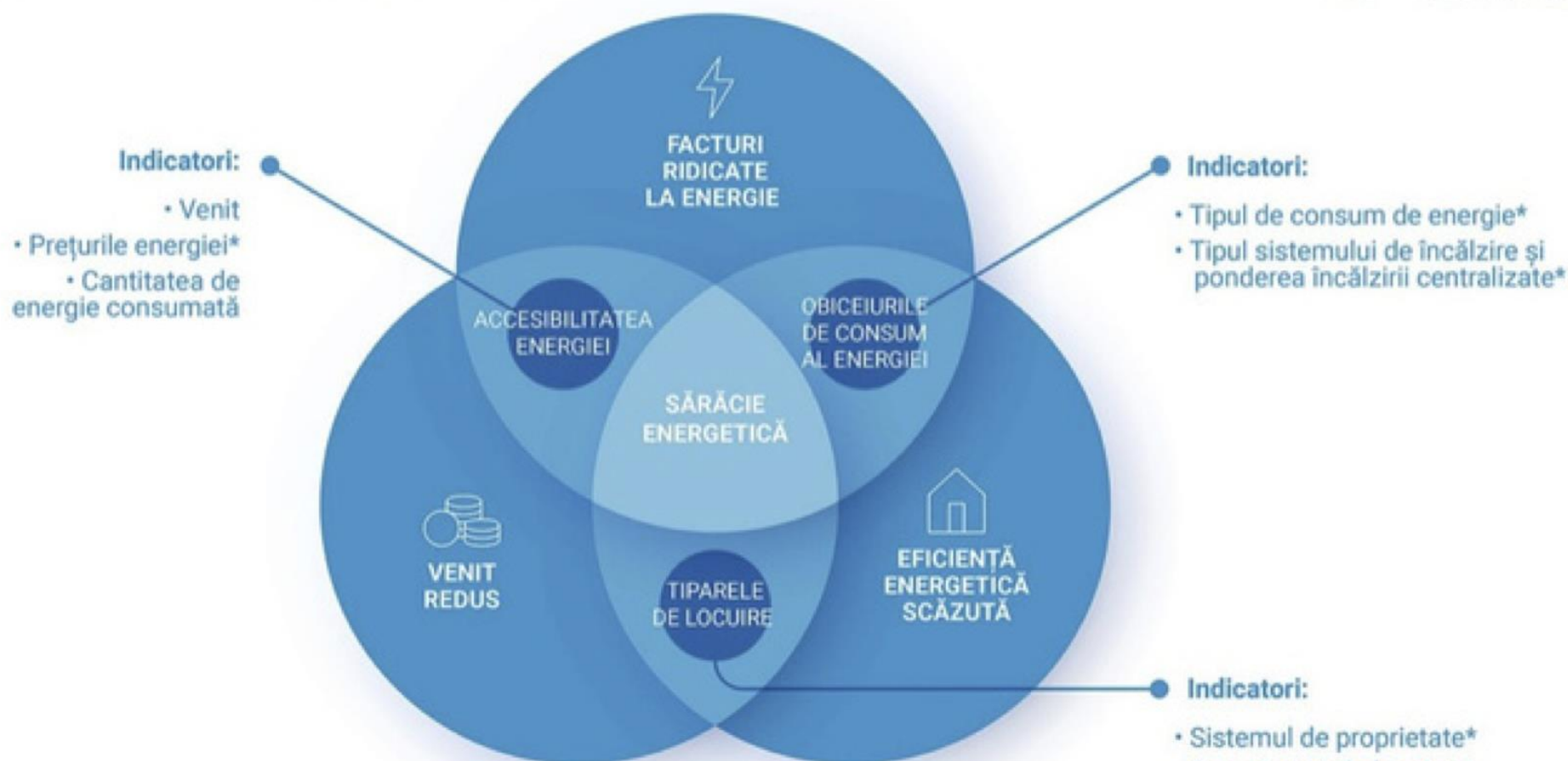
Sărăcia energetică înseamnă lipsa accesului unei gospodării la servicii energetice esențiale care stau la baza unui nivel de trai și de sănătate decent, inclusiv încălzire adecvată, apă caldă, răcire, iluminat și energie pentru alimentarea aparatelor electrice, în contextul național relevant, al politicilor sociale existente și al altor politici relevante.

Directiva privind eficiența energetică (UE) 2023/1791

Consumator vulnerabil de energie, denumit în continuare consumator vulnerabil - persoana singură/familia care, din motive de sănătate, vârstă, venituri insuficiente sau izolare față de sursele de energie, necesită măsuri de protecție socială și servicii suplimentare pentru a-și asigura cel puțin nevoile energetice minimale

Legea 226, art.3, al.1a

PRINCIPALII FACTORI CARE CONDUC LA SĂRĂCIE ENERGETICĂ

*factori exogeni

Sursa: https://comact-project.eu/pilot_content/overview-report-on-the-energy-poverty-concept/

Comportamentul de consum al gospodăriei afectate

**Nu îți permite un nivel
adecvat de servicii
energetice;**

**Își reduce consumul sub
nivelul necesar;**

**Reduce din alte costuri
ale vieții;**

**Cheltuiește o parte
disproporționat de mare
din venit pentru energie.**

De ce este importantă pentru administrațiile locale?

CONSECINȚELE SĂRĂCIEI ENERGETICE ASUPRA CELOR AFECTAȚI

SOCIO-ECONOMICE

- o inegalitate socială
- o disparități de gen și educație
- o decalaj economic
- o bunăstare generală
- o injustiție

DE SĂNĂTATE

- o boli fizice (ex: astm, bronșite, alergii)
- o tulburări mentale (ex: anxietatea și depresia limită)
- o mortalitate

ȘTIAI CĂ?

o **Cele mai vulnerabile categorii sunt:** persoanele cu venituri mici, familiile monoparentale, bătrânii, persoanele cu dizabilități sau cu boli cronice, minoritățile etnice, oameni care locuiesc în locuințe ineficiente energetic.

o Acesta este motivul pentru care **energia este o problemă de justiție socială.**

o **Sărăcia energetică este puternic asociată cu sănătatea mintală suboptimă**, în parte din cauza stresului financiar de a face față facturilor mari la energie și datoriilor, precum și din cauza condițiilor nesănătoase de locuire.

o Măsurile de îmbunătățire a sistemelor de izolație a clădirii, încălzire și ventilație pot avea **impact pozitiv asupra calității aerului, reducând bolile** respiratorii și cardiovasculare, reumatismul, artrita și alergiile, precum și leziunile.

Mesaje cheie

Sărăcia energetică nu este doar o problemă a energiei.

Sărăcia energetică este o problemă de locuire, sănătate, dezvoltare locală și coeziune socială.

Sărăcia energetică nu este o stare generală, ci o vulnerabilitate dinamică, diferită de la o gospodărie la alta și variabilă în timp.

Saracia energetică trebuie tintită prin măsuri financiare (pe termen scurt), dar mai ales prin (măsuri structurale pe termen mediu)

Soluții de intervenție

Soluții cu cost redus

- becuri LED;
- etanșarea ferestrelor;
- robineți termostatabili;
- perdele și rulouri;
- consiliere energetică;
- educație privind consumul.

Soluții structurale

- izolare termică;
- înlocuirea ferestrelor;
- schimbarea sistemelor de încălzire;
- instalarea de pompe de căldură;
- panouri fotovoltaice;
- comunități de energie.

Rezultate așteptate?

Facturi mai mici;

Locuințe mai sănătoase;

Reducerea poluării;

Creșterea rezilienței comunității;

Reducerea excluziunii sociale;

Costuri administrative mai mici.

Cum măsurăm sărăcia energetică la nivel național?

- M/2 – subconsumul energetic (sărăcia energetică ascunsă)
 - 2M – consum energetic ridicat (ineficiență sau nivel ridicat de confort)
 - LIHC clasic – venituri reduse și costuri cu energia mari
 - LIHC modificat – sărăcie materială după consum
 - 10%
 - EU-SILC – indicatorii de percepție
 - Venitul gospodăriei (VMG, alte ajutoare)
-

Surse administrative energetice deja disponibile

Programe naționale implementate local sau cu informații localizabile la nivel de UAT

Ajutor pentru încălzire + supliment pentru energie

PRIMĂRIE / SPAS

Cerere și dispoziție locală.

Date utile: adresă, componența gospodăriei, venituri și sistemul de încălzire utilizat.

Semnal: vulnerabilitate financiară și tipul concret de nevoie energetică.

Tichetul electronic de energie – EPIDS

PRIMĂRIE / ANPIS

Cereri asistate/introduse local și schimb de liste.

Date utile: adresă, loc de consum/POD, furnizor și eligibilitate verificată în sistem.

Semnal: gospodării expuse riscului de sărăcie electrică.

REPowerEU I4/I7 + ghișee unice

JUDEȚ / GUEE

Liste și dosare pentru gospodării vulnerabile.

Date utile: adresă, proprietate, tipul locuinței și intervenția solicitată/eligibilă.

Semnal: vulnerabilitate combinată cu starea tehnică a casei.

Programele de renovare a blocuri

UAT / CLĂDIRE

OUG 18/2009, PNRR C5 și programe regionale.

Date utile: clădiri, audituri energetice, lucrări și eventuale facilități sociale.

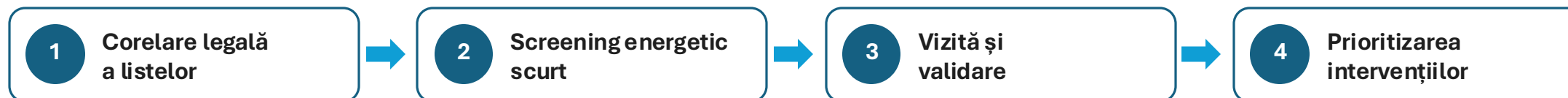
Semnal: ineficiență și risc energetic la nivel de imobil sau zonă.

Împreună, aceste evidențe pot genera o hartă inițială a riscului la nivel de gospodărie, adresă și clădire.

Programele sociale completează profilul vulnerabilității energetice

Ele nu măsoară direct consumul, dar indică gospodăriile care merită verificate și sprijinite prioritar

PROGRAM / REGISTRU	CE SEMNAL ADAUGĂ PROFILULUI ENERGETIC
VMI și ajutoare de urgență	Venit, componența gospodăriei, bunuri, condiții de locuire și constatări din ancheta socială.
Dizabilitate / asistent personal	Stare de sănătate, dependență, sensibilitate la temperatură și eventual necesar de echipamente electrice.
Persoane singure sau vârstnice	Izolare, mobilitate redusă, rețea de sprijin limitată și dificultăți de gestionare a locuinței.
„Sprijin pentru România” și tichete sociale	Deprivare materială, copii și familii tinere, presiune bugetară și risc de reducere a consumului energetic.
Locuințe sociale, SCI și asistență comunitară	Locuire precară, așezări informale, acces redus la servicii și vulnerabilitate multidimensională.

Beneficiul social este un indicator de risc care poate ajuta la identificarea gospodăriilor aflate în sărăcie energetică..